

Utbildningsdepartementet
Via epost till:
u.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm den 8 juli 2025

Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37)

Dnr: U2025/01015

FAR har erbjudits tillfälle att lämna synpunkter över Utbildningsdepartementets remiss av skärpta villkor för friskolesektorn SOU 2025:37.

Utredningen föreslår att de utökade kraven på enskilda huvudmäns redovisningar och efterlevnad av eventuella värdeöverföringsförbud ska granskas av auktoriserad eller godkänd revisor (i det följande kvalificerad revisor). I remissvaret har FAR fokuserat på de frågor som berör våra medlemmar inom revision och redovisning. Övriga delar i SOU 2025:37 berörs inte.

FAR vill med anledning av detta anföra följande.

Sammanfattning – FAR:s ställningstagande

FAR är positiva till att utredningen föreslår att årsredovisningar och särredovisningar ska granskas av kvalificerade revisorer. Detsamma gäller granskning av efterlevnaden av eventuella värdeöverföringsförbud. Det ger högre trovärdighet avseende de redovisningar som utgör underlag för beslut som fattas av myndigheter.

För att en rapportering och granskning av särredovisning och värdeöverföringsförbud ska bli effektiv och uppnå de mål den avser är det viktigt att reglerna utformas på ett sätt som underlättar såväl rapportering som granskning. FAR kommenterar nedan enskilda delar i utredningen.

FAR menar att den uppskattade tidsåtgången i konsekvensanalysen för de olika granskningarna revisorn föreslås utföra är underskattade.

Övergripande synpunkter

Krav på kvalificerad revisor

FAR tillstyrker förslaget att enskilda huvudmäns årsredovisningar ska granskas av kvalificerade revisorer (2 a kap. 26 § första st. skollagen). De flesta enskilda huvudmäns verksamhet bedrivs troligen

i företag som redan har revisor. För nystartade aktiebolag innebär kravet att det kommer krävas revision från första året och för ekonomiska föreningar och stiftelser att en kvalificerad revisor behöver anlitas. FAR menar att förslaget tydliggör nyttan av det förtroende för redovisningar som en revision, utförd av en kvalificerad revisor, innebär.

Särredovisning

I förslaget till ändring i skollagen ställs i 2 a kap. 22 § krav på att enskilda huvudmän ska upprätta särredovisningar för varje enhet och i 26 § andra st. att särredovisningen ska granskas av en kvalificerad revisor. I författningskommentarerna anges att verksamheten i enheten ska redovisas som om den bedrivs i en egen juridisk person. Vidare framgår att principerna för fördelning av gemensamma intäkter och kostnader ska redovisas i not. Här menar FAR att det är lämpligt att ett tydligt ramverk för hur dessa principer ska utformas framgår av föreskrifter upprättade enligt 2 a kap. 33 § skollagen. Detta är viktigt för såväl den som upprättar särredovisningen som för revisorn som ska granska den.

I författningskommentarerna framgår vidare att yttrandet ska upprättas enligt standarden ISRS 4400. Det innebär att revisorn rapporterar sina iakttagelser baserat på i förväg fastställda granskningsåtgärder. Dessa granskningsåtgärder behöver vara precisa och baseras på tydliga kriterier. FAR medverkar gärna i utformningen av de granskningsåtgärder revisorn ska genomföra. Det åligger sedan den avsedda användaren (Skolinspektionen) att dra slutsatser baserat på revisorns rapporterade iakttagelser.

Värdeöverföring

I 2 a kap. 27 § i förslaget till skollag anges att revisorn ska yttra sig över om det skett någon värdeöverföring från enheten i de fall det föreligger värdeöverföringsförbud enligt 2 a kap. 19, 20 § eller 26 kap. 10 a § skollagen. Av författningskommentarerna framgår det att det är huvudmannens skyldighet att inhämta yttrandet. FAR tolkar det som att det inte åligger revisorn något ansvar att kontrollera huruvida värdeöverföringsförbud föreligger vilket kan vara särskilt svårt att veta vad gäller värdeöverföringsförbud enligt reglerna i 26 kap. 10a § skollagen. Det bör tydliggöras i lagtext att det är den enskilda huvudmannens ansvar att inhämta yttrandet från revisorn.

Även i författningskommentarerna avseende värdeöverföring framgår att yttrandet ska upprättas enligt standarden ISRS 4400. Det innebär att våra synpunkter under särredovisning ovan även gäller för granskning avseende värdeöverföring.

I förslaget till författningsändringar i skollagen 2 a kap. 17 § definieras vad som är en värdeöverföring. I författningskommentarerna anges vidare att tolkningen ska baseras på 17 kap. 4 § första stycket 4 skollagen. En skillnad i förslaget till ändringar i skollagen är att bedömningen ska göras på enhetsnivå och inte på företagsnivå. Även om utgångspunkten är att bedömningskriterierna ska vara objektiva så kommer det att finnas betydande inslag av subjektiva bedömningar kring allokering av kostnader mellan enheter och bolag i koncerner, närståendetransaktioner, marknadsmässig prissättning och liknande. Det ställer i sin tur krav på att det finns tydliga riktlinjer kring hur värdeöverföringar ska

bedömas. Det behovet gäller både för de enskilda huvudmännen som ska upprätta särredovisningen och för Skolinspektionen som ska fatta beslut baserat på revisorernas rapporterade iakttagelser.

Konsekvenser

Enligt utredningsdirektivet ska de administrativa kostnaderna för samtliga förslag analyseras och redogöras för. I konsekvensanalysen (sidan 485 ff.) anges att tidsåtgången för revision av årsredovisningen för de enskilda huvudmän som i dag inte har kvalificerad revisor är en arbetsdag. FAR anser att den uppskattade tidsåtgången är väsentligt underskattad. En revision enligt god sed i Sverige, även i mindre och okomplicerade företag kräver omfattande planering, dokumentation och rapportering. Tidsåtgången påverkas även av andra faktorer hos den enskilde huvudmannen såsom kundkännedomsgärder enligt penningtvättslagen och hur redovisningen är organiserad. Det innebär att det är väldigt svårt att på förhand ange en uppskattad tidsåtgång.

Tidsåtgången för att granska särredovisningar uppskattas även den till åtta timmar. Omfattningen i tidsåtgång kommer att vara direkt kopplad till de granskningsåtgärder som behöver utformas. Vidare saknas uppskattning av tidsåtgång för yttranden avseende vinstutdelningsförbudet. Även för denna granskning är tidsåtgången direkt kopplad till de granskningsåtgärder som behöver utformas.

FAR anser att det är missvisande att konsekvensanalysen indikerar en tidsåtgång som är väsentligt underskattad och som därmed innebär en risk för att revisorn inte kan fullgöra sitt uppdrag enligt god revisors- och revisionssed samt de standarder revisorer har att följa. Den angivna tidsåtgången kan även skapa ett förväntningsgap vilket medför att revisorer inte kan acceptera dessa uppdrag eller tilläggsuppdrag. Detta bör tydliggöras i de slutliga författningskommentarerna.

Karin Apelman
Generalsekreterare

Tomas Mathiesen
Ordförande operativgrupp intyg och yttranden